

PROTOKOLL 01.02.2013

Styremøte i Øvre Pasvik nasjonalparkstyre / Báhčaveaji álbmotmeahccestivra

Dato: 01.02.2013

Sted: Bioforsk Svanhovd, Svanvik

Møtetid: 10.00-14.30, lunsj kl 11.40-12.10. Møtetid 4 timer (3 t. forberedelse)

Tilstede:

Styret: Karine Emanuelsen (styreleder) Staal Nilsen Mariann W. Magga Monica Hauge Stiansen (vara)	
Meldt forfall: Kurt Wikan (nestleder)	Sekretariat: Rolf E. Sch. Kollstrøm, nasjonalparkforvalter

Saksliste:

Sak 1/2013 Åpning av møte, registrering og godkjenning.

- Registrering av deltakere, beslutningsdyktighet. Monica Hauge Stiansen stilte som vara for Kurt Wikan.
- Mariann Wollmann Magga og Staal Nilsen undertegner protokollen.
- Innkalling ble godkjent. Sakslisten ble godkjent med tilleggssak (sak 6/2013) om bruk av samisk språk og O-sak 2/2013 h) (Høring, -endringer i naturoppsynslov og naturmangfoldlov) som styresak 7/2013.
- Protokoll fra styremøtet 03.12.2012 ble godkjent, med en presisering fra styret til O-sak 28/2012 f) om formalisert kontakt mellom styret/nasjonalparkforvalter og Øvre Pasvik nasjonalparksenter. Dette temaet skal drøftes ved revisjonen av forvaltningsplanen.

Sak 2/2013 Orienteringssaker

- a) Skjema for reiseregninger og honorar 2013. Tatt til orientering.
- b) Sentrale samlinger for forvalter og nasjonalparkstyret 2013. Årets nasjonalparkkonferanse for styret (og vararepr) er i Trondheim 6.-7. november. Aktuelle innspill på tema behandles som styresak neste møte.
- c) Endringer i vedtektene for nasjonalparkstyret. Tatt til orientering.
- d) Bestillingsdialog 2013, innmeldte prosjekt/behov for 2013. Tatt til orientering..
- e) Revisjon av forvaltningsplan for Øvre Pasvik nasjonalpark og – landskapsvernområde. Framdriftsplanen fra mai 2012 er litt forskjøvet, slik at møtet med faglig rådgivende utvalg blir 4. mars, og planutkast til faglig godkjenning i DN planlegges før sommerferien.
- f) Møteplan for nasjonalparkstyret 2013.
  - Styremøte 04. mars kl. 13.00-17.00. Deretter møte med Faglig rådgivende utvalg kl. 18.00-21.00.
  - Styremøte 18. april kl. 10.00-15.00
  - Styremøte 07. juni kl. 10.00-15.00
- g) Referat (engelsk) møte 03.12.2012 ABCG Heritage project. Tatt til orientering. Referat fra møte i referansegruppen i prosjektet utsettes til neste møte (Kurt Wikan).
- h) Høring, -endringer i naturoppsynslov og naturmangfoldlov. Behandles som styresak 7/2013.

Sak 3/2013 Arne Liaklev, -søknad om organisert ferdsel med hundespenn.

Nasjonalparkforvalter har i kommunikasjon med Arne Liaklev på vårvinteren 2012, gjort han oppmerksom på bestemmelsene knyttet til organisert ferdsel i verneområdene i Øvre Pasvik. Dette var etter å ha registrert at hans firma markedsførte sledehundturer for turister i verneområdene.

Arne Liaklev, 9982 Kongsfjord, søker gjennom sitt firma Tanatur Dogpower DA (<http://www.dogpower.no/>), nasjonalparkstyret nå om tillatelse til organisert ferdsel med hundespenn med turister i Øvre Pasvik nasjonalpark og –landskapsvernområde, per e-post datert 04.11.12. Turene vil ta utgangspunkt fra Ellentjern-tunet, som Liaklev leier av FeFo, ca 7,5 km nordøst for nasjonalparken og 5,5 km nord for landskapsvernområdet (korteste strekning). Søker angir at aktuelt tidsrom for denne næringsvirksomheten er medio desember til medio mars. Søker fikk et midlertidig svar datert 09.11.2012, hvor han blir opplyst om at søknaden vil bli behandlet i første halvdel av januar. Han har senere fått opplyst 1. februar som møtedato, per e-post. Reinbeitedistrikt 5A/C Pasvik, fikk mulighet til å uttale seg til søknaden, noe de gjorde 25.11.2012. Søker sendte supplerende opplysninger per e-post den 11.11.2012. Se vedlagte brev og kart.

Bakgrunn

Verneformålet i Øvre Pasvik nasjonalpark er å ta vare på et stort, sammenhengende barskogområde som i det vesentlige urørt i forhold til tekniske inngrep, ta vare på et skogøkosystem med et egenartet og variert biologisk mangfold, sikre variasjonsbredden av naturtyper i regionen samt ta vare på landskapsformer, særpregede geologiske forekomster og kulturminner.

Verneformålet med Øvre Pasvik landskapsvernområde er å ta vare på et særpreget natur- og kulturlandskap med et rikt dyre- og planteliv, sikre variasjonsbredden av

naturtyper i regionen og ta vare på landskapsformer og særpregede geologiske forekomster. For begge verneområdene heter det at ivaretagelse av naturgrunnet innenfor verneområdet er viktig for samisk kultur og næringsutnyttelse, og området skal kunne nyttes til reindrift og naturopplevelse.

I verneforskriften for Øvre Pasvik nasjonalpark § 3, pkt 5 heter det at all ferdsel skal skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner. Videre i pkt 5.1 om organisert bruk heter det at bestemmelsen i forskriften ikke er til hinder for tradisjonell turvirksomhet i regi av turforeninger, skoler, barnehager, ideelle lag og foreninger. Annen organisert ferdsel og ferdselsformer som kan skade naturmiljøet må ha særskilt tillatelse av forvaltningsmyndigheten, jf forvaltningsplanen. Verneforskriften for Øvre Pasvik landskapsvernområde har parallelle bestemmelser og krav om tillatelse i § 3, pkt 4.1 og pkt 4.2.

I forvaltningsplanen for verneområdene (2009) defineres organisert ferdsel som ferdsel der lag, firma eller lignende planlegger og arrangerer turer der publikum kan melde seg på. Aktiviteten er kunngjort på forhånd. Konkret nevner forvaltningsplanen blant annet at aktiviteter tilknyttet turisme er søknadspliktig. Søknadsplikten har flere formål; først og fremst å unngå aktiviteter som er til skade for naturmiljøet, eller styre den til områder som tåler dette, og samtidig få oversikt over aktiviteter som foregår i verneområdene. Arne Liaklev vurderer gjennom sitt firma "Dogpower", at Pasvikdalen har et stort potensiale for utvikling av vinterturisme og hundesledeturer. De ønsker å bygge opp en småskala bedrift som etter økoturismens prinsipper legger vekt på bevaring og formidling av lokal kultur og miljø, uten bruk av motoriserte fremkomstmiddel i sårbar natur.

Liaklev opplyser at de er godkjent økoturisme-bedrift gjennom Innovasjon Norge. Nå arrangerer de 3-5 dagsturer i Øvre Pasvik fra medio desember til medio mars. Til sammen er det snakk om små grupper på 2-6 personer, og antall hundespann vil variere mellom 2 til 6 spanner med totalt 24 hunder. Får de bestillinger på alle turer, vil det dreie seg om 4 arrangement per måned, til sammen 12 turer per vintersesong. Liaklev beskriver i sin søknad at aktuelle traseer i verneområdene er opp langs Forsvarets beltevogntrase/kommunal scooterløype fra Gjøkåsen til Treriksrøysa, over Sortbrysttjern til Ellenvann og Ødevann, med retur via Treriksrøysa eller Tømmamoen. De ønsker å nytte de tilrettelagte bålplassene ved Sortbrysttjern, Ellenvannskoia og Treriksrøysa, og de bruker medbragt ved.

Søker skriver at de er fleksible med hensyn til trase-valg, videre at: "For å kunne drive næring i form av tilrettelagte hundespann-turer utfra Ellentjern er vi ikke avhengig av å legge turene inn i verneområdene. De fleste turene vi arrangerer følger for det meste skogsbilveiene, de kommunale skuterløypene på Pasvik-vassdraget og Forsvarets beltevogntraseer langs russergrensa. Men det vil utvilsomt heve kvaliteten på turene å kunne ferdes mellom de åpne koiene i nasjonalparken, og bruke de tilrettelagte rasteplassene for lunsjpauser."

Liaklev opplyser at de har hatt en god dialog med reindriften i Pasvik, og at de ikke har registrert at tamreinen i Pasvik har blitt stresset ved nærvær av sledehunder. Samtidig oppfordrer han nasjonalparkforvaltningen til å ta initiativ til møte mellom næringsutøvere og andre brukere av verneområdene.

Reinbeitedistrikt 5A/C Pasvik er i sin uttalelse til søknaden negativ til søknaden til Liaklev om organisert ferdsel med hundespann i Øvre Pasvik nasjonalpark. De har vinterbeite i Øvre Pasvik, blant annet i verneområdene, og ønsker minst mulig forstyrrelser i denne sårbare tiden for reinen. Slik aktivitet vil være forstyrrende på beitende rein og ved flytting. Reindriften opplyser at de har oppfordret søker til å kjøre langs Pasvikelva med tilknytning til offentlig scooterløype til Treriksrøysa, eller nord for reindriften sperregjerde fra Hauge til Hagklumpen som i hovedsak er utenfor vinterbeiteområdet deres, se kart.

Vurdering

Så langt nasjonalparkforvalter kjenner har det ikke tidligere vært næringsaktivitet i forbindelse med hundesledeturer i Øvre Pasvik nasjonalpark eller -landskapsvernområde. Det har på begynnelsen av 1990-tallet gått et hundeløp gjennom nasjonalparken (det opprinnelige verneområdet fra 1970). Dette løpet het Pasvik 250, som var forløperen til dagens Pasvik Trail som går årvisst i april, med trase nord for verneområdene, se kart. Turisme med hundeslede er heller ikke omtalt i gjeldende forvaltningsplan. Det er derfor liten kunnskap om konsekvensene for verneformålene ved å åpne for denne aktiviteten.

Hvordan reindrifta som brukerinteresse skal vektlegges i slike saker er drøftet med Direktoratet for Naturforvaltning (DN). DN opplyser at problemstillingen er tatt opp med Miljøverndepartementet (MD) som overordnet myndighet. MD gir klart uttrykk for at selv om reindrift er en aktivitet som kan utøves i verneområdene, kan ikke verneforskriftene regulere konflikter mellom reindrifta og andre brukerinteresser. I slike saker må reindriftsloven anvendes. Organisert ferdsel med hund må av vernemyndighetene vurderes opp eventuelle skadevirkninger på naturmiljøet, landskap og det enkle friluftslivet, jf opplistingen av aktuelle verneformål i naturmangfoldlovens § 33. Reinbeitedistriktet frykter i sin uttalelse forstyrrelse på vinterbeitende elg. Dette er en virkning på naturmiljøet som skal tas hensyn til. Likevel kan aktiviteter som forstyrrer beitende tamrein og dermed utløser økende motorisert ferdsel ved reingjeting, indirekte vurderes som negative for verneformålene. Økt omfang av motorisert ferdsel vil medføre økt støy og økt fare for slitasje på vegetasjon.

Antall hundekjørere er stigende, også lokalt i Pasvik. Foreløpig er hundekjøringen i hovedsak knyttet til trening og hundeløp. Nasjonalparkforvalter mener at det vil være fornuftig å bidra til å bygge ned konflikten med reindrifta gjennom planmessig dialog i forbindelse med pågående revisjon av forvaltningsplanen. Mange av dagens besøkende i nasjonalparken beskriver i hyttebøkene fra Ellenvannskoia, at fred, stillhet og uberørthet er kvaliteter som betyr mye for opplevelsene de har. Ansamlinger av hunder kan være støyende og de etterlater møkk, slik at det kan være en terskelverdi før naturopplevelsen blir redusert for de mer tradisjonelle brukergrupper tilknyttet det enkle friluftslivet. Her er det et poeng å bygge opp erfaring, jf naturmangfoldlovens §9 (føre-var-prinsippet) og samme lovs § 10 om vurdering av den samlede belastningen som økosystemet vil bli utsatt for.

Forslag til vedtak

Styret for Øvre Pasvik nasjonalpark er positive til en utvikling av utmarksturisme som kan bidra til lokal næringsutvikling, så lenge aktivitetene ikke innvirker negativt på naturkvalitetene som vernet har til formål å sikre. Styret vil drøfte organisert ferdsel med hundspann i verneområdene, i forbindelse med pågående revisjon av forvaltningsplanen for Øvre Pasvik nasjonalpark og -landskapsvernområde. Styret ønsker også å vinne erfaring med ferdsel med hundspann innenfor verneområdene. Dette vurderes best kan oppnås uten skadevirkninger på verneformålene, ved å henvise slik aktivitet til den etablerte kommunale scooterløypen gjennom verneområdene. Denne traseen brukes også av Grensevakta.

Nasjonalparkstyret gir derfor "Dogpower" ved Arne Liaklev tillatelse med hjemmel i verneforskriftens § 3, pkt 5.2 for Øvre Pasvik nasjonalpark, og verneforskriftens § 3, pkt. 4.2 for Øvre Pasvik landskapsvernområde, til inntil 12 dagsturer med hundeslede til reiselivsformål fram til 1. april 2013.

Vilkår

1. Ferdsele i Øvre Pasvik nasjonalpark og Øvre Pasvik landskapsvernområde, skal kun foregå langs kommunal scooterløype fra Gjøkåsen til Treiksrøysa.
2. Ferdsele skal skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner.

3. Leirslagning skal skje ved etablerte leirplasser, og nødvendig ved må bringes med.
4. Det kan på hver tur brukes inntil 6 spann med maksimalt 24 hunder.
5. Søker skal utarbeide en rapport til nasjonalparkstyret som beskriver erfaringene knyttet til ferdselen innen 1. mai 2013. Her skal bl.a eventuelle møter med elg beskrives.

Styrets behandling

Styret diskuterte både tekstdelen og vilkårene i forslaget til vedtak.

Forslag om tillegg i tekstdelen: "Søker oppfordres til å ta kontakt med leder av reinbeitedistrikt 5A/C for eventuell varsling i forbindelse med turene"

Vedtatt med leders dobbeltstemme.

Forslag om tillegg i vilkårsdelen:

Tillegg til punkt 3: "Det forutsettes full opprydning etter hver tur"

Vedtatt enstemmig.

Generelt tillegg: "Ved brudd på vilkårene trekkes tillatelsen umiddelbart tilbake."

Vedtatt enstemmig.

Vedtak

Styret for Øvre Pasvik nasjonalpark er positive til en utvikling av utmarksturisme som kan bidra til lokal næringsutvikling, så lenge aktivitetene ikke innvirker negativt på naturkvalitetene som vernet har til formål å sikre. Styret vil drøfte organisert ferdsel med hundespenn i verneområdene, i forbindelse med pågående revisjon av forvaltningsplanen for Øvre Pasvik nasjonalpark og -landskapsvernområde. Styret ønsker også å vinne erfaring med ferdsel med hundespenn innenfor verneområdene. Dette vurderes best kan oppnås uten skadevirkninger på verneformålene, ved å henvise slik aktivitet til den etablerte kommunale scooterløypen gjennom verneområdene. Denne traseen brukes også av Grensevakta.

Nasjonalparkstyret gir derfor "Dogpower" ved Arne Liaklev tillatelse med hjemmel i verneforskriftens § 3, pkt 5.2 for Øvre Pasvik nasjonalpark, og verneforskriftens § 3, pkt. 4.2 for Øvre Pasvik landskapsvernområde, til inntil 12 dagsturer med hundeslede til reiselivsformål fram til 1. april 2013.

Søker oppfordres til å ta kontakt med leder av reinbeitedistrikt 5A/C for eventuell varsling i forbindelse med turene.

Vilkår

1. Ferdselen i Øvre Pasvik nasjonalpark og Øvre Pasvik landskapsvernområde, skal kun foregå langs kommunal scooterløype fra Gjøkåsen til Treiksrøysa.
2. Ferdselen skal skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner.
3. Leirslagning skal skje ved etablerte leirplasser, og nødvendig ved må bringes med. Det forutsettes at det skal foretas full opprydding etter hver tur.
4. Det kan på hver tur brukes inntil 6 spann med maksimalt 24 hunder.
5. Søker skal utarbeide en rapport til nasjonalparkstyret som beskriver erfaringene knyttet til ferdselen innen 1. mai 2013. Her skal bl.a eventuelle møter med elg beskrives.

Ved brudd på vilkårene trekkes tillatelsen umiddelbart tilbake

Sak 4/2013   Invitasjon til styringsgruppen Pasvik-Inari trilateral park

Styringsgruppen for Pasvik-Inari trilaterale park inviterer nasjonalparkstyret for Øvre Pasvik til å delta med en representant, se vedlagte brev fra Fylkesmannen i Finnmark, datert 11.01.2013. Det er et årlig møte, og møtene veksler mellom Norge, Russland og Finland. Årets møte er planlagt i Russland, uke 9.

Deltagere i styringsgruppen for Pasvik-Inari Trilateral Park er miljøvernmyndigheter/forvaltningsmyndigheter for verneområder, og berørte kommuner i de tre land. Fra norsk side er fra før Fylkesmannen i Finnmark og Sør-Varanger kommune representert i denne styringsgruppen. På de årlige møtene utveksles informasjon om miljøvernforvaltningen i de respektive land, samt forvaltningen av nabo-verneområdene og aktuelle fellesprosjekt over landegrensene.

Vedtak

Nasjonalparkstyret utnevner Kurt Wikan som styrets representant i styringsgruppen for Pasvik-Inari trilaterale park, ut valgperioden.

Sak 5/2013   Utlysning av konkurranse for utforming av nye informasjonstavler.

Saken ble tatt opp på styremøtet 03.12.2013, hvor styret ba om en styresak på en åpen konkurranse om produktutvikling av informasjonstavler knyttet til verneområdene. Målet er å få fram ideer på informasjonstavler med et utseende som har en tilknytning til Pasvikdalens natur og kultur. Dagens tavler er standardiserte og kan sees i forbindelse med naturinformasjon mv, i hele landet.

I forbindelse med nasjonalparkstyrets prosjekt med bedre informasjon om verneområdene for besøkende, er det bestilt produksjon og oppsett av 2 nye informasjonstavler. Dette er koordinert med skilting fra Statens vegvesen; på parkerings-/raste plass på E-6 ved Buholmen og parkerings-/raste plass på FV 885, Storfjellet.

På tavlene skal verneplakaten for Øvre Pasvik nasjonalpark og –landskapsvernområde plasseres. Det er ikke bestemt hvordan utformingen skal være.

Vedtak

Nasjonalparkstyret utlyser en konkurranse om utforming av nye funksjonelle informasjonstavler som har materialbruk og et utseende med tilknytning til lokal kultur og natur. Styret skal kunne bruke alle forslagene i utformingen av nye informasjonstavler.

Beste forslag premieres med kr 5000,-. Kommer det flere enn 5 forslag, kåres det også andre plass premiært med kr 1000,-.

Sak 6/2013 Bruk av samisk språk

Styret diskuterte bruk av samisk språk i styredokumenter mv. med følgende vedtak:

Vedtak

Styrets offisielle navn er gjennom tidligere vedtak: "Øvre Pasvik nasjonalparkstyre - Báhčaveaji álbmotmeahccestivra. Nasjonalparkstyret vil at både norsk og nordsamisk navn på styret skal brukes på logo, i styreprotokoller og på styrets nettside.

Sak 7/2013 Høring, -endringer i naturoppsynslov og naturmangfoldlov

Vedtak

Nasjonalparkstyret for Øvre Pasvik har behandlet høringen fra Miljøverndepartementet, om endringer i naturoppsynsloven og naturmangfoldloven.

Styret er positiv til at innarbeidet praksis i forbindelse med lovene, blir presisert og nedfelt i de aktuelle lovene.

Styret har for øvrig ingen merknader.

Karine Emanuelsen, styreleder

Rett protokoll bekreftes

Mariann Wollmann Magga

Staal Nilsen